

Lecție 3

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene. Răspunderea pentru conținutul acestei publicații revine în totalitate autorului; Comisia nu poartă responsabilitatea pentru utilizarea ulterioară a informațiilor conținute aici.

<https://lernu.net/instruado?lang=ro>

Toate conținuturile acestui document, în special textele, imaginile și graficele sunt protejate de drepturi de autor. Cu excepția cazului în care este specificat altfel, drepturile de autor sunt deținute de *lernu.net* și sunt sub [Creative Commons Attribution - necomerciale - sub aceleași condiții 4.0 International license \(CC BY-NC-ND 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

▼ Gramatică

Adverbe

Adverbe (cuvinte care descriu verbele) se formează prin adăugarea desinenței **-e**:

bele = frumos

forte = puternic

Rapida aŭto veturas rapide. = O mașină rapidă merge repede.

per

Prepoziția **per** indică mijlocul prin care se face ceva:

per = cu, prin intermediul

Manĝi per kulero. = A mânca cu o lingură.

Ŝi kantis per tre bela voĉo. = Ea cânta cu o foarte frumoasă voce.

kun

Prepoziția **kun** indică faptul că cineva este în compania cuiva sau face ceva cu altcineva:

kun = cu

Mi iris kun la amiko. = Eu mergeam cu un prieten.

Mi parolos kun li. = Voi vorbi cu el.

post

Prepoziția **post** indică o acțiune temporală sau locală care are loc după o acțiune anterioară sau anterioară:

post = după, în spate

Mi iras post vi. = Eu merg după tine.

poste = apoi

Mi venos post tri horoj. = Eu voi veni în trei ore.

Li venis post mi. = El a venit după mine.

malantaŭ

malantaŭ = în spate

Li venis malantaŭ mi. = El a venit în spatele meu.

-ul-

Sufixul **-ul-** indică anumite calități sau diferențe pe care o persoană le are:

grandulo = bărbat mare

malbonulo = răufăcător

belulino = frumusețe

-ej-

Sufixul **-ej-** indică o încăpăre (loc):

lernejo = școală

kuirejo = bucătărie

laborejo = Loc de muncă

-ebl-

Sufixul **-ebl-** exprimă posibilitatea:

manĝebla = comestibil

eble = poate

videbla = vizibil

malebla = imposibil

komprenoble = natural

Volitiv (Imperativ): Terminația U

În Esperanto, imperativul se formează cu terminația **-u**:

Manĝu! = Mănâncă!

Iru! = Mergi!

Lângă imperativ poate sta și un subiect:

Li lernu! = Să învețe!

Ni vidu. = Hai să vedem!

La Volitiv se omite foarte des subiectul, dacă este pronumele **vi**: **Venu tuj!** = **Vi venu tuj!** Dar această omisiune este posibilă numai în propoziția principală, nu în propoziția subordonată.

▼ Unitate 11 (Sesiuni 21-22)

Obiective de învățare

- a cunoaște terminația adverbului **-E**
- a cunoaște terminația la imperativ **-U**
- să repete utilizarea prezentului și trecutului (terminațiile **-IS** și **-OS**)

Materiale didactice necesare

- Computer pentru a reda audio-ul

Pregătire

- Audio-uri **1, 2**
- Copii de **M1**
- Copii de **M2**
- Copii de **M3**
- Copii de **M4**
- Copii de **M5**
- Copii de **M6**

Cuvinte noi

longe = mult timp

sufiçe = de ajuns,
suficient

paroli = a vorbi

mono = bani

antaŭ = înainte

kompreni = a înțelege

post = după, în spate

dolaro = dolar

poste = apoi

riča = bogat

ĝoje = bucuros(adverb)

afero = chestiune

tra = prin

aŭ = sau

strato = stradă

kanti = a cânta

varma = cald

-Ej = sufix pentru un loc
sau spațiu

tago = zi

-E = terminație de
adverb

kafo = cafea

kiel = cum , în ce mod

kuko = prăjitură

-U = terminație la
imperativ

Plan de curs

---

20 min Distribuți textul **M1** și ascultați audio **1**

Citiți și traduceți-l împreună. Rugați elevii să citească câte două propoziții fiecare și să le traducă din nou. Când ajung la sfârșitul textului, ei încep din nou, de data aceasta fără traducere. Profesorul ajută doar cu pronunția și traducerea, dacă este necesar.

Subliniați gramatica din lecție: terminația **-E** și sufixele **-EJ-**, **-EBL-**.

---

5 min Joc recreativ nonlingvistic

---

10 min Începeți prin a explica noua gramatică: Terminația **-E** arată un adverb. Un adverb descrie un verb, în timp ce un adjectiv descrie un substantiv. Descrieți utilizarea terminației **-U** ca imperativ și dați câteva exemple pentru a repeta trecutul (**-IS**) și viitorul (**-OS**).

---

10 min Distribuți dialogul **M2** și exercițiul **M3**. Citiți dialogul cu elevii/elevetele. Ar trebui să urmați dialogul și să numerotați propozițiile amestecate în ordinea corectă.

Împărțiți elevii/elevetele în perechi și lăsați-i să citească și să traducă dialogul. Rugați o pereche să citească dialogul cu voce tare și să îl traducă rând cu rând. Ajutați-i să traducă dacă este necesar. Apoi, solicitați acestei perechi să parcurgă dialogul fără a-l traduce din nou. Dacă este suficient timp, puteți solicita altor perechi să redea dialogul.

---

10 min

---

20 min Solicitați-i elevilor/elevetele să recitească dialogul **M2**. Apoi lăsați deoparte dialogul și completați **M4** fără a utiliza ca ajutor dialogul. Sarcina lor este să completeze spațiile goale cu cuvintele care lipsesc.

---

5 min Joc recreativ nonlingvistic

---

10 min Lucrați cu întreaga clasă sau împărțiți elevii/elevetele în grupuri. Elevii/elevetele traduc propozițiile din **M5** în limba lor.

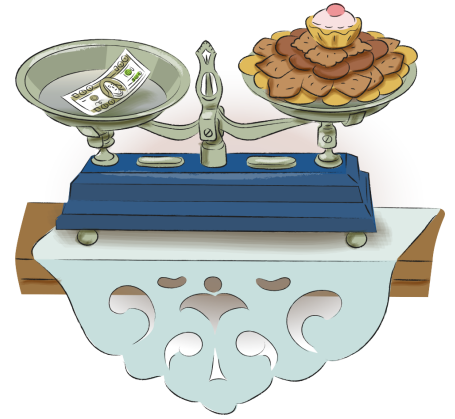

Prezentați temele de acasă

En kafejo (1-a parto)

Ana kaj Marko longe parolis antaŭ la lernejo. Poste ili ĝoje iris tra la strato. Estis varma tago. Ili vidis kafejon kaj en ĝi kukojn.

- Ni eniru kaj manĝu - diris Marko.
- Ĉu vi havas sufiĉan monon?
- Kompreneble, mi havas cent dolarojn.
- Ho, vi estas riĉa!

M2 Dialog

- Julia** Petro, kiel mi kantas?
- Petro** Bele sed forte. Ĉu vi povas malforte?
- Julia** Mi komprenas. Eble mi povos.
- Petro** Ĉu vi ŝatas kukojn kaj kafon?
- Julia** Ho, jes.
- Petro** Venu kun mi al kafejo. Ni sidos kaj parolos pri geamikoj. Mi havas monon por la kukoj kaj kafo. La kafo por mi devas esti varma.

M3 Exercițiu

Ascultă și notează numărul corespondent.

	Petro: Ĉu vi ŝatas kukojn kaj kafon?
	Julia: Mi komprenas. Eble mi povos.
	Julia: Petro, kiel mi kantas?
	Petro: Bele sed forte. Ĉu vi povas malforte?
	Julia: Ho, jes.
	Petro: Venu kun mi al kafejo. Ni sidos kaj parolos pri geamikoj. Mi havas monon por la kukoj kaj kafo. La kafo por mi devas esti varma.

M4 Exercițiu

Completează spațiile goale.

Julia: Petro, kiel mi _____?

Petro: _____ sed forte. Ĉu vi povas _____?

Julia: Mi komprenas. Eble mi povos.

Petro: Ĉu vi ŝatas _____ kaj kafon?

Julia: Ho, jes.

Petro: Venu kun mi al _____. Ni sidos kaj parolos pri geamikoj. Mi havas _____ por la kukoj kaj kafo. La kafo por mi _____ esti varma.

M5 Exercițiu de traducere

Tradu în limba ta.

Mi șatas kanti belajn kantojn. Mi lernas multe matematikon, sed ne scias sufiĉe. Ili venis rapide al la lernejo kaj devis lerni longe. Sur la strato mi iris rapide kaj ne parolis multe. Venu rapide al mia hejmo kaj vi povos ĝoje paroli kun mi.

Ne mono sed amo

Ho, kion vi faras? demandas nun Marko.

Mi legas la libron, mi lernas la lingvon.

Ĉu kun mi vi venos al kafo amika?

Vi trinkos la kafon, parolos kun mi.

Mi dankas, ho Marko, mi ŝatas la kafon,

se ĝi estas bona, se ĝi estas varma.

Mi tre ŝatas sidi kun vi en la ĉambro,

sed nun mi ne povas, mi diras al vi.

Melodie: esperantofre.com

M7 Temă pentru acasă

Scrive propriul tău dialog.

Învață toate cuvintele noi până la lecția următoare.

▼ Unitate 12 (Sesiuni 23-24)

Obiective de învățare

- să exerseze gramatica din lecție 3
- a învăța cuvinte noi

Materiale didactice necesare

- Computer pentru a reda audio-ul

Pregătire

- Audio-uri 3, 4, 5
- Copii de M8
- Copii de M9
- Copii de M10
- Copii de M11

Cuvinte noi

kelnero = chelner

-EBL = sufix, arată că ceva este fezabil

porti = a purta

-UL = sufix, indică persoana cu o anumită însușire

multaj = multe

per = cu, prin intermediul

denove = din nou

kie = unde

serçi = a căuta

sen = fără

unu = unu

loko = loc

rapida = rapid

alia = un alt, o alta, un alt

dormi = a dormi

vizaĝo = față

vojaĝi = a călători

fine = în sfârșit, la final

banano = banană

forta = puternic

apetito = apetit

voĉo = voce

gimnazio = liceu

okazi = a se întâmpla

saluton = salut

scii = a ști

restoracio = restaurant

cent = o sută

Plan de curs

---

5 min Cântați împreună cântecul **M6**.

---

15 min Distribuți textul **M8** și ascultați audio **3**

Citiți și traduceți-l împreună. Rugați elevii să citească câte două propoziții fiecare și să le traducă din nou. Când ajung la sfârșitul textului, ei încep din nou, de data aceasta fără traducere. Profesorul ajută doar cu pronunția și traducerea, dacă este necesar.

---

5 min Joc recreativ nonlingvistic

---

10 min Pauză

---

10 min Distribuți exercițiul **M9**. Elevii citesc propoziții despre text și decid dacă sunt corecte sau greșite.

---

5 min Cântați împreună cântecul **M6**.

---

5 min Joc recreativ nonlingvistic

---

20 min Distribuți exercițiul **M10**. Apoi citiți dialogul **M11**. Studentele/Studenții urmăresc textul și introduc cuvintele lipsă în **M10**.

Distribuți dialogul **M11**.

Împărțiți elevii/elevele în perechi și lăsați-i să citească și să traducă dialogul. Rugați o pereche să citească dialogul cu voce tare și să îl traducă rând cu rând. Ajutați-i să traducă dacă este necesar. Apoi, solicitați acestei perechi să parcurgă dialogul fără a-l traduce din nou. Dacă este suficient timp, puteți solicita altor perechi să redea dialogul.

Prezentați temele de acasă

En kafejo (2-a parto)

La kelnero alportis multajn kukojn. Ili manĝis kaj post la manĝo la kelnero denove venis.

Marko serĉis en unu loko ... serĉis en alia ... Lia vizaĝo estis malĝoja.
Fine li diris per malforta voĉo:

– Mi ne havas monon.

Kio okazis poste? Ĉu vi scias?

M9 Exercițiu

Aceste propoziții sunt adevărate (+) sau false (-)? Corectează propozițiile greșite.

Ana kaj Marko longe parolis antaŭ la kafejo.

Estis varma tago.

En la kafejo ili vidis kukojn.

Ni eniru kaj trinku – diris Marko.

Mi havas cent dolarojn – diris Ana.

La kelnero manĝis multajn kukojn.

Marko serĉis la monon.

Li ne havas sufiĉan monon.

M10 Exercițiu

Ascultă și completează spațiile goale.

A: Saluton, mi estas _____. Kiu vi estas?

B: Saluton, mi estas _____. Ĉu vi vojaĝis _____?

A: Tre bone.

B: Kiel _____ vi vojaĝis de Maribor al ni?

A: Tre longe. Nun mi ŝatas manĝi.

B: Ni havos manĝon en restoracio. Ĉu vi _____ manĝi bananojn?

A: Jes. Kion ni faros poste?

B: Ni iros al _____ geamikoj dormi en iliaj hejmoj.

A: Ĉe kiu amiko mi dormos?

B: Mi vidus sur la _____. Ĉe Linda.

A: Ĉu ŝi havas gefratojn?

B: Jes. Ŝi _____ fraton Leon.

A: Kia li estas kaj kion li faras?

B: Li _____ gimnaziulo.

A: Bone, ankaŭ mi estas. Ni bone _____.

B: Bonan apetiton. Nun mi devas iri. Saluton.

A: _____.

M11 Dialog

- A** Saluton, mi estas Ana. Kiu vi estas?
- B** Saluton, mi estas Petro. Ĉu vi vojaĝis bone?
- A** Tre bone.
- B** Kiel longe vi vojaĝis de Maribor al ni?
- A** Tre longe. Nun mi ŝatas manĝi.
- B** Ni havos manĝon en restoracio. Ĉu vi ŝatas manĝi bananojn?
- A** Jes. Kion ni faros poste?
- B** Ni iros al novaj geamikoj dormi en iliaj hejmoj.
- A** Ĉe kiu amiko mi dormos?
- B** Mi vidos sur la papero. Ĉe Linda.
- A** Ĉu ŝi havas gefratojn?
- B** Jes. Ŝi havas fraton Leon.
- A** Kia li estas kaj kion li faras?
- B** Li lernas en gimnazio.
- A** Bone, ankaŭ mi. Ni bone amikos.
- B** Bonan apetiton. Nun mi devas iri. Saluton.
- A** Saluton.

M12 Temă pentru acasă

Tradu textul 7 și învață pe de rost noile cuvinte.

Scrie un dialog scurt cu cuvintele pe care le cunoști deja.

▼ **Unitate 13** (Sesiuni 25-26)

Obiective de învățare

- a cunoaște utilizarea prepozițiilor **per** și **kun**
- a cunoaște sufixul nou **-EBL-**

Materiale didactice necesare

- Computer pentru a reda audio-ul

Pregătire

- Audio-uri **6, 7**
- Copii de **M6**
- Copii de **M13**
- Copii de **M14**
- Copii de **M15**
- Copii de **M16**

Cuvinte noi

kie = unde

---

interreto = internet

---

leciono = lecție

interese = interesant (adverb)

---

biciklo = bicicletă

---

moderna = modern

Plan de curs

---

20 min Distribuți dialogul **M13**.

Împărțiți elevii/elevele în perechi și lăsați-i să citească și să traducă dialogul. Rugați o pereche să citească dialogul cu voce tare și să îl traducă rând cu rând. Ajutați-i să traducă dacă este necesar. Apoi, solicitați acestei perechi să parcurgă dialogul fără a-l traduce din nou. Dacă este suficient timp, puteți solicita altor perechi să redea dialogul.

---

5 min Joc recreativ nonlingvistic

---

10 min Explicați noile elemente gramaticale. Prepozițiile **PER** și **KUN** sunt un lucru în multe limbi și nu sunt ușor de diferențiat atunci când sunt utilizate în funcții diferite.

---

5 min Distribuți exercițiul **M14**. Elevele/elevii pun cuvintele în ordinea corectă și formează propoziții

---

5 min Distribuți exercițiul **M15**. Elevele/elevii traduc propoziții singuri sau în perechi.

---

10 min Pauză

---

20 min Rugați elevele/elevii să citească un scheci scurt din lecțiile anterioare. Alcătuiți grupuri de trei persoane fiecare. Lasă-le să citească și să traducă schechiul împreună.

---

5 min Joc recreativ nonlingvistic

---

5 min Cântați împreună cântecul **M6**.

Prezentați temele de acasă

M13 Dialog

Ivo Kie vi vidis facilan lingvolecionon? Mi volas lerni rapide.

Maria En la lernolibro kiun eldonis Inter-kulturo.

Ivo Ĉu estas kompreneblaj demandoj?

Maria Ankaŭ respondoj estas kompreneblaj kaj paroleblaj.

Ivo Kiel geinstruistoj instruas?

Maria Ili instruas sen libroj sed per interretaj lecionoj.

Ivo Interese. Modernaj metodoj. Mi ŝatas kaj mi lernas per via metodo.

Maria En la kurso oni ankaŭ kantas kaj ĝoje lernas vortojn.

Ivo Mi iras enskribi min al la kurso.

M14 Exercițiu

Adu cuvintele în ordinea corectă și pune întrebări.

---

1 – demandoj / estas / ĉu / kompreneblaj ?

---

2 – instruas / geinstruistoj / kiel ?

---

3 – vidis / lecionon / kie / vi / facilan ?

M15 Exercițiu de traducere

Mi lernas per lernolibro, li lernas per interreto. Ŝi iras per biciklo kun amikino. Li iras per amikino kun biciklo.
Kun kiu vi amikas? Per kio vi muzikas? Kun kiu vi kantas?

Mi ne volas manĝi**Patrino** (al infano)

Manĝu!

Infano Mi ne volas!**Patrino** Manĝu! Estu bona! Manĝu!**Infano** Mi ne volas manĝi. Mi ne volas esti bona.**Patrino** (al la patro)

Ĉu vi vidas? Li ne volas manĝi. Li ne volas esti bona.

Patro (al la patrino)

Jes. Mi vidas. Li diras ke li ne volas manĝi. Li diras ke li ne volas esti bona.

Patro (al la infano)

Ĉu vi volas manĝi? Ĉu vi volas esti bona? Vi devas manĝi. Vi devas esti bona.

Infano Ne, mi ne volas manĝi. Ne, mi ne volas esti bona. Mi ne devas manĝi. Mi ne devas esti bona. Kiu diras ke mi devas manĝi? Kiu diras ke mi devas esti bona?**Patrino** Ĉu vi ne povas manĝi?**Infano** Mi povas. Mi ne volas. Mi povas manĝi. Mi ne volas manĝi. Mi povas esti bona. Mi ne volas esti bona. Mi povas diri, ke mi ne volas manĝi. Mi povas diri ke mi ne volas esti bona.**Patro** Vi ne povas diri, ke vi ne volas manĝi. Vi devas manĝi!**Infano** (elprenas libron, lernolibron de Esperanto)

Mi ne devas manĝi. Mi ne havas tempon. Mi lernas Esperanton.

Patro kaj patrino (kune)

Li ne havas tempon. Li lernas Esperanton.

M17 Temă pentru acasă

Învață noile cuvinte pe de rost. Uită-te încă o dată la cuvintele din lecțiile **1** și **2**

Formează propoziții la computer. Faceți 5 propoziții zilnic; traduceți-le și notați-le dacă sunt corecte.

▼ **Unitate 14** (Sesiuni 27-28)

Obiective de învățare

- a cunoaște sufixele -EJ- și -UL-
- să repete sufixul -EBL-

Materiale didactice necesare

- Computer pentru a reda audio-ul

Pregătire

- Audio **8**
- Copii de **M18**
- Copii de **M19**
- Copii de **M20**
- Carduri de cuvinte colorate **M21**
- Copii de **M22**

Plan de curs

---

20 min Distribuți exercițiul **M18**. Rugați elevii/elevele să completeze propozițiile în timp ce citesc propozițiile **M19**.

Distribuți dialogul **M19**.

Împărțiți elevii/elevele în perechi și lăsați-i să citească și să traducă dialogul. Rugați o pereche să citească dialogul cu voce tare și să îl traducă rând cu rând. Ajutați-i să traducă dacă este necesar. Apoi, solicitați acestei perechi să parcurgă dialogul fără a-l traduce din nou. Dacă este suficient timp, puteți solicita altor perechi să redea dialogul.

---

5 min Joc recreativ nonlingvistic

---

5 min Explicați utilizarea sufixelor **-UL-** și **-EJ-**.

---

10 min Pauză

---

20 min Distribuți exercițiul **M20**. . Explicați din nou semnificația sufixelor **-EJ-**, **-UJ-** și **-EBL-**.

Distribuți cardurile **M21**. Elevii/elevele formează perechi și completează exercițiul adăugând sufixele la cuvinte.

Exemple:

- -EJ: **lernejo**, **sidejo**, **parolejo**, **kantejo**, **laborejo**, **kuirejo**
  - -EBL: **videbla**, **komprennebla**, **portebbla**, **serĉebla**, **havebla**, **videbla**
  - -UL: **grandulo**, **malbelulino**, **malriĉulo**, **belulino**
-

5 min Joc recreativ nonlingvistic

---

10 min Distribuți exercițiul **M22** și rugați elevii/elevele să le efectueze pe acestea.

---

10 min Cântați câteva dintre cântece împreună.

Prezentați temele de acasă

M18 Exercițiu

Completează cuvintele cu unul dintre următoarele cuvinte: **Bone, Hejmo, Jes, portas, tablon, libro, portas, povas, librojn.**

Petro: Kion vi _____?

Ana: Mi portas librojn. Mi ŝatas legi _____.

Petro: Ĉu vi _____ doni al mi libron por legi?

Ana: _____. Kie vi legos ĝin?

Petro: En mia _____. Tie mi havas grandan _____, seĝon kaj lampon.

Ana: Unu _____ ne estas legebla.

Petro: _____. Ĝin mi ne legos.

M19 Dialog

Petro Kion vi portas?

Ana Mi portas librojn. Mi ŝatas legi librojn.

Petro Ĉu vi povas doni al mi libron por legi?

Ana Jes. Kie vi legos ĝin?

Petro En mia hejmo. Tie mi havas grandan tablon, kaj seĝon.

Ana Unu libro ne estas legebla.

Petro Bone. Ĝin mi ne legos.

ej

ul

ebl

a

o

ino

lern

sid

parol

kuir

labor

kant

vid

malriĉ

port

sercê

hav

vid

grand

malbel

belul

kompren

M22 Exercițiu

Completează propozițiile.

e.g. Marko ne havas sufiĉan monon.

Mi trinkas _____.

Ni vidis _____.

Lia frato kantos _____.

Ana manĝas _____.

Lernanto komprenas _____.

M23 Temă pentru acasă

Învățați pe de rost toate cuvintele din lecție**3**.

Privește din nou cuvintele din lecțiile**1, 2 și 3**.

Notează 5 propoziții cu terminațiile **-ej-**, **-uj-** și **-ebl-**.